

معلم؛ پیشران ترویج سواد مالی

سید میثم موسوی

تصویرگر

مهسا صادقی

مدیر آموزش آکادمی هوش مالی

سواد مالی چیست؟

«سواد مالی» عنوانی است جدید برای موضوعی همیشگی؛ موضوعی که به افراد کمک می‌کند سررشته امور مالی‌شان را در دست بگیرند. جالب اینجاست که در مدرسه و دانشگاه، کمتر چیزی از آن می‌شنویم، اما وقتی وارد جامعه و کار می‌شویم، هر روز از نبودش رنج می‌بریم. سواد مالی به افراد می‌آموزد چطور دخل و خرجشان را مدیریت کنند، چطور پس‌انداز و سرمایه‌گذاری کنند. چطور برای روزهای بازنشستگی آماده باشند، چگونه بدهی‌هایشان را مدیریت کنند، چگونه شغل مناسبی پیدا

و آن را تقویت کنند، از مدیریت خطرپذیری (ریسک) و بیمه بدانند و تصمیم‌های مالی درستی بگیرند. اما هدف از همه این‌ها یک چیز است: چگونه افراد خود را از مشکلات معیشتی روزانه رها کنند، از دغدغه گذران زندگی بیرون بیایند و برای اجرای مأموریت اصلی‌شان مجهز و آماده شوند. تدبیر معیشت و فکر دخل و خرج، بخش جدایی‌ناپذیر زندگی ماست؛ امری که اگر به درستی انجام شود، آرامش و آسایش در زندگی و امنیت و آزادی مالی را برایمان به ارمغان می‌آورد. فرهنگ اصیل اسلامی ایرانی در این زمینه آموزه‌های

آکادمی هوش مالی

وجود این خلأ و نیاز جدی به آموزش گسترده، جذاب و عمیق سواد مالی در کشور موجب شد آکادمی هوش مالی در زیرمجموعه شرکت دانش‌بنیان «پارت، کارآفرین برتر ملی» تشکیل شود تا پاسخ به این نیاز از طریق بخش خصوصی جوان و نوآور دنبال شود. آکادمی هوش مالی در طول شش سال فعالیت خود، با انتشار نزدیک به صد عنوان کتاب در بیش از ۳۵۰ هزار نسخه و آموزش بیش از ۳۰۵ هزار نفر ساعت، در این راه گام برداشته است. علاوه بر این، با تولید برنامه‌های متنوع آموزشی در رادیو و تلویزیون، انتشار سیصد عنوان یادداشت تخصصی در رسانه‌ها و خبرگزاری‌ها، انتشار ۱۶ هزار سطر محتوای آموزشی در وبگاه آکادمی هوش مالی، تولید هشتاد عنوان داستان صوتی سواد مالی برای کودکان، برگزاری چهار دوره جشنواره «نشان‌فی»، برگزاری رویدادهای هنری برای دانش‌آموزان، طراحی و اجرای نمایش‌های سواد مالی و انجام بیش از شانزده ساعت مصاحبه با فعالان سواد مالی در جهان، در راستای ترویج و تحکیم سواد مالی در کشور کوشیده است.

مجموعه ۳۰ جلدی داستان‌های سواد مالی برای دانش‌آموزان دوره دوم ابتدایی | مجموعه ۲۲ جلدی داستان‌های سواد مالی برای دانش‌آموزان دوره اول ابتدایی

فراوانی برای امروز ما دارد. تجربه جهانی نیز در حوزه‌های سیاست‌گذاری، سنجش و آموزش سواد مالی برای ما درس آموز خواهد بود. آموزش سواد مالی دهه‌هاست نقطه تمرکز بسیاری از کشورهای جهان قرار گرفته است. تجربه آمریکا در آموزش سواد مالی و مشاهده نتایج قابل توجه آن، کشورهای اروپایی را بر آن داشت تا از ربع قرن پیش، به‌خصوص پس از بحران‌های مالی و ارائه گزارش‌های گوناگون به اتحادیه اروپا، ارتقای سواد مالی جامعه و مقاوم‌سازی اقتصاد را در دستور کار قرار دهند. توسعه آموزش‌های سواد مالی در آسیا و آفریقا نیز به صورت گسترده‌ای رخ داده و نهادهای آموزشی، پژوهشی، سیاست‌گذار و ترویج‌کننده فراوانی شکل گرفته‌اند. در حال حاضر بیش از شصت کشور جهان برای هماهنگ‌سازی و یکپارچه‌سازی فعالیت‌های ارتقای سواد مالی میان نهادهای داخلی، طراحی راهبردهای ملی آموزش سواد مالی را در دستور کار خود قرار داده‌اند.

آموزش سواد مالی

گروه‌های متنوعی مخاطب آموزش‌های سواد مالی قرار دارند، اما از این میان دانش‌آموزان، مادران و معلمان، همواره مورد تأکید اغلب کشورهای جهان قرار داشته‌اند؛ چرا که نسل آینده و پرورش‌دهندگان نسل آینده، با بهره‌مندی از سواد مالی، بیشترین تأثیر را بر زندگی فردی و اجتماعی خواهند گذاشت.

اثرگذاری آموزش‌های سواد مالی به‌شدت به جذابیت این آموزش‌ها وابسته است. بهره‌مندی مخاطبان از سواد مالی، بیش از آنکه در گروی انتقال مفاهیم و دانش مالی باشد، نیازمند دریافت نگرش‌ها و مهارت‌هایی است که در عمل به رفتارهای درست مالی منجر می‌شوند.

هر آموزش بر سه رکن «منبع علمی، طرح درس و مربی» استوار است. آغاز آموزش‌ها بدون آماده‌سازی دقیق و عمیق این سه رکن حیاتی، توفیقی نخواهد داشت؛ به‌ویژه آنکه آموزش سواد مالی به دانش‌آموزان دبستانی باید بر مبنای داستان‌ها و پویانمایی‌هایی جذاب و به‌درستی پرداخته شود.

این آکادمی پس از آماده‌سازی منابع آموزشی، به موضوع آموزش سواد مالی به گروه‌های گوناگون وارد شد. آموزش سواد مالی به دانش‌آموزان پیش‌دبستانی تا دوازدهم، بر مبنای نظامی یکپارچه، با کتاب‌ها و منابع آموزشی جداگانه برای دانش‌آموزان، والدین و معلمان صورت می‌گیرد. مربیان سواد مالی نیز از میان شرکت‌کنندگان برتر دوره‌های تربیت مربی آکادمی انتخاب می‌شوند.

جشنواره «نشان فی»

ارزیابی فیلم‌های سینمایی جشنواره فیلم فجر با عینک سواد مالی و تقدیر از فیلم‌های برگزیده با حضور کارگردانان فیلم‌ها در بخش تجلی اراده ملی چهلمین جشنواره فیلم فجر

میرکریمی برگزیده جشنواره سوم و «عطرآلود» به کارگردانی **هادی مقدم‌دوست**، برگزیده جشنواره چهارم بودند.

در جشنواره‌های سینمایی، مشاهده و داوری فیلم‌ها با دو رویکرد امکان‌پذیر است: در رویکرد اول، فیلم بدون هیچ پیش‌زمینه‌ای تماشای می‌شود. پس از تماشای فیلم، همه عناصر سینمایی مانند فیلم‌نامه، کارگردانی، موسیقی، جلوه‌های ویژه و بازیگری بررسی و تحلیل می‌شوند. در رویکرد دوم، موضوعاتی مانند محیط‌زیست، زنان و کودکان کار که دغدغه جوامع هستند، در نظر گرفته می‌شوند و پس از آن، داوران با پیش‌زمینه ذهنی به تماشای فیلم می‌نشینند.

در جشنواره نشان فی، رویکرد دوم لحاظ می‌شود. ابتدا داوران فیلم‌ها را تماشای می‌کنند تا مفاهیم سواد مالی مطرح‌شده را بیابند. سپس ارزیابی صورت می‌گیرد. گام اول جست‌وجوست؛ اینکه کدامیک از این آثار، مستقیم یا غیرمستقیم، این مفاهیم را در خود دارند. گام دوم، ارزیابی و مقایسه این آثار از دو منظر کمی و کیفی است. در ارزیابی کمی، با توجه به موضوع سواد مالی، به اثری که سکانس‌ها، دیالوگ‌ها و گرافیک‌های بیشتری دارد و بخش بیشتری از فیلم به آن موضوع پرداخته است، توجه می‌شود.

ارزیابی کیفی در دو بخش انجام می‌شود: اول، ارزیابی اثر از حیث کیفیت فنی و هنری پرداخت موضوع، مانند بررسی معیارهایی چون بازیگری، فیلم‌نامه، میزانسن، دیالوگ، باورپذیری و هر آنچه سینمایی است. دوم، ارزیابی اثر از نظر درستی محتوایی. برای نمونه، در اینجا درستی یا نادرستی مفاهیم سواد مالی معیار است و این غیر از شاخص‌های فنی و هنری سینمایی است. همچنین، بررسی می‌شود کدام اثر این مفاهیم را مقبول‌تر به تصویر کشیده است. در پایان، فیلمی که در کنار معیارهای سینمایی و هنری، مفاهیم سواد مالی را هوشمندانه‌تر، دقیق‌تر و هنرمندانه‌تر به تصویر کشیده است، انتخاب و به عنوان برگزیده جشنواره معرفی می‌شود.

جشنواره نشان فی یکی از اقدامات ویژه آکادمی هوش مالی در حوزه ترویج سواد مالی بوده است. آکادمی با هدف گفتمان‌سازی موضوع سواد مالی میان اصحاب هنر و ترویج سواد مالی در جامعه، از سال ۱۳۹۸، هر ساله فیلم‌های جشنواره فجر را با عینک سواد مالی بررسی می‌کند. در این روند، مفاهیم و پیام‌های آشکار یا ضمنی سواد مالی در فیلم‌ها ارزیابی می‌شوند. فیلم‌هایی که توجه مخاطبان را به بعد مالی زندگی

و مدیریت مالی شخصی جلب کنند، رفتارهای مالی را بهبود دهند، دانش مالی را بیشتر کنند و مانع از تکرار تصمیم‌های مالی اشتباه شوند، معرفی و تقدیر و تحسین می‌شوند.

فیلم‌های «عامه‌پسند» به کارگردانی **سپهر بیریقی**، «روز بلوا» به کارگردانی **بهروز شعبی**، «بی‌صدای حلزون» به کارگردانی **به‌رنگ دزفولی زاده** و «سه کام حبس» به کارگردانی **سامان سالور** برگزیدگان جشنواره نخست، «ابلق» به کارگردانی **نرگس آبیاری**، برگزیده جشنواره دوم، «نگهبان شب» به کارگردانی **رضا**

نخستین جشنواره نشان فی

با معرفی فیلم «روز بلوا» به کارگردانی بهروز شعبی به‌عنوان فیلم برتر

چهلستون؛ چهل گفت و گو

● برای شنیدن چهل گفت و گو درباره ریشه‌های سواد مالی، می‌توانید عبارت «آرآر گفت و گو، چهلستون، چهل گفت و گو» را در اینترنت جستجو کنید.

این برنامه در چهل قسمت و در همکاری آکادمی هوش مالی و شبکه رادیویی گفت و گو تهیه و چهارشنبه هر هفته ساعت ۱۰ صبح از این شبکه رادیویی پخش شد. این برنامه با حضور چهل کارشناس برجسته همچون **سید محمد حسینی** (معاون رئیس جمهور)، **امیر هامونی** (مدیرعامل فرابورس ایران)، **عبدالکریم خیامی** (عضو هیئت علمی دانشکده

فرهنگ و ارتباطات دانشگاه امام صادق علیه السلام)، **سید محمد حسین سجادی نیری** (دبیر سابق ستاد فناوری‌های نرم ریاست جمهوری)، **علیرضا نبی** (کارآفرین اجتماعی)، **مریم جلالی** (عضو شورای رده‌بندی سنی سینما و معاون وزیر گردشگری)، **علی رسولی زاده** (کارآفرین برتر ملی) و ... به ابعاد گوناگون اجتماعی فرهنگی ترویج سواد مالی پرداخت. دسترسی به قسمت‌های این برنامه از طریق این پیوند امکان پذیر است. آکادمی هوش مالی مجموعه این گفت و گوها را در کتاب «چهلستون» تنظیم و انتشارات قدیانی آن را منتشر کرد. کتاب چهلستون با حضور **شاهید مظفری**، قائم مقام معاونت صدای سازمان صدا و سیما، **رضا کوچک زاده**، مدیر رادیو گفت و گو، **کمیل رودی**، مدیر آکادمی هوش مالی، **عبدالکریم خیامی**، عضو هیئت علمی دانشکده فرهنگ و ارتباطات دانشگاه امام صادق (ع)، **مریم جلالی**، معاون وزیر گردشگری، **محمدصادق افراسیابی**، معاون امور محتوایی مرکز فناوری اطلاعات و رسانه‌های دیجیتال، **علی رسولی زاده**، کارآفرین برتر ملی و مدیرعامل شرکت دانش بنیان پارت، و **نادر قدیانی**، مدیر انتشارات قدیانی، رونمایی شد.

برنامه رادیویی «چهلستون؛ چهل گفت و گو درباره ریشه‌های سواد مالی» نیز یکی دیگر از برنامه‌های ترویجی آکادمی بود. در این برنامه گفت و گو محور، کارشناسان آکادمی با استادان و متخصصان و پژوهشگران مطرح کشور در حوزه‌های گوناگون به گفت و گو نشستند تا سواد مالی و تدبیر معیشت و اقتصاد خانواده را از نگاه‌های گوناگون بررسی کنند. چراکه نوع تصمیم‌گیری‌ها

و انتخاب رویکردهای مالی از عوامل نظیر روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فرهنگ، ادبیات و دین تأثیر می‌پذیرد و هر گونه توصیف و تجویز مدل‌های سواد مالی باید با توجه به این حوزه‌های علمی صورت گیرد. چهلستون به دنبال تلاقی دانش و گفت‌وگو سازی نخبگانی است تا با کمک خرد جمعی، ردپای مسائل مالی را در علوم گوناگون دنبال کند و با هم‌اندیشی، بستری برای یافتن راه‌حل‌ها فراهم کند.

اهمیت این گفت و گوها از آنجا معلوم می‌شود که سواد مالی، دانش و درک کافی درباره مفاهیم مالی و استفاده از این دانش برای حل مشکلات مالی موجود است. مجموعه سواد مالی، هم یک سطح دانشی دارد، مانند آنکه بدانیم پس‌انداز چیست، و هم یک سطح مهارتی، مانند اینکه بدانیم چطور پس‌انداز کنیم. علاوه بر این، سواد مالی یک سطح نگرشی دارد؛ نگرشی مثل اینکه نگاه به پول و روز مبادا چطور است؟ باعث می‌شود پس‌انداز کنیم یا نه؟ موارد نگرشی و عادت‌ها در تصمیم‌ها و رفتارهای مالی ما تأثیر بسیار دارند. همین جاست که گفت و گو در این باره ضرورت می‌یابد و برنامه «چهلستون» دقیقاً برای بررسی همین مباحث شکل گرفت. مهارت‌های مالی، سبک تصمیم‌گیری و نوع زندگی مالی که ما امروز درگیر آن هستیم، تحت تأثیر عوامل متعددی است. به عنوان مثال، با حضور روان‌شناسان، مسائل روانی حاکم بر یک تدبیر مالی درست بررسی شد. با حضور جامعه‌شناسان رد پای مسائل مالی در فرهنگ، و با کارشناسان مذهبی در خصوص نگاه قرآن کریم و امامان معصوم (ع) درباره مسائل مالی و کسب مال و ثروت آفرینی و مرز آن با ثروت‌اندوزی گفت و گو شد.

با پویش رمزیننه، صوت مرتبط را گوش کنید

با پویش رمزیننه، صوت مرتبط را گوش کنید